

Съфинансирано от
Европейския съюз

ПРОГРАМА ЗА
МОРСКО ДЕЛО
РИБАРСТВО И АКВАКУЛТУРИ

УТВЪРДИЛ:

17.4.2024 г.

X

ДОЦ. Д-Р ДЕЯН СТРАТЕВ
Заместник - министър и Ръководител на ПМДРА
Signed by: Deyan Stratev Stratev

**ПРОТОКОЛ
ОТ
ВТОРОТО ЗАСЕДАНИЕ НА КОМИТЕТА ЗА НАБЛЮДЕНИЕ НА
ПРОГРАМАТА ЗА МОРСКО ДЕЛО, РИБАРСТВО И АКВАКУЛТУРИ 2021-2027**

14 март 2024 г.

*Приморец Гранд Хотел & СПА
гр. Бургас*

Д Н Е В Е Н Р Е Д

12:45 – 13:00	Регистрация на участниците
13:00 – 13:15	Откриване на второто заседание на Комитета за наблюдение (КН) на Програмата за морско дело, рибарство и аквакултури 2021-2027 (ПМДРА)
13:15 – 13:20	Одобряване на проекта на дневен ред
13:20 – 13:40	Представяне на информация за напредъка по Програмата за морско дело и рибарство 2014-2020 г. (ПМДР)
13:20 – 14:00	Представяне на информация за напредъка по Програмата за морско дело, рибарство и аквакултури 2021-2027
14:00 – 14:15	Проект на изменение на Индикативна годишна работна програма за 2024 г. по ПМДРА – <i>за гласуване</i>
14:15 – 15:00	Критерии и методология за оценка на проектни предложения по ПМДРА за следните видове дейности – <i>за гласуване:</i>

- Подобряване на инфраструктурата на рибарските пристанища, рибните борси, местата на разтоварване и лодкостоянките, с цел да се улесни разтоварването и съхранението на нежелания улов;
- Подкрепа за подобряване на икономическия и социалния статус на операторите в риболова;
- Специфично оборудване на риболовния кораб, дейности и иновации, целящи опазването на околната среда и на биоразнообразието.

15:00 – 15:15 Кафе-пауза

15:15 – 16:30 Критерии и методология за оценка на проектни предложения по ПМДРА за следните видове дейности – *за гласуване*:

- Изпълнение на стратегии по подхода Водено от общностите местно развитие;
- Планове за производство и предлагане на пазара;
- Предлагане на пазара;
- Интегрирано морско наблюдение.

16:30 – 17:00 Презентация на Многогодишен национален стратегически план за аквакултурите в Р. България (2021-2027)

Управляващ орган на ПМДРА

17:00 – 17:30 Представяне на извършените дейности по комуникация през 2023 г. по ПМДР - отчет на Годишен план за действие за 2023 г.

Представяне на Годишния план за действие в изпълнение на Националната комуникационна стратегия 2021-2027 г. за 2024 г. по ПМДРА

Представяне на извършените дейности по комуникация през 2023 г. по ПМДРА - отчет на Годишен план за действие за 2023 г.

Управляващ орган на ПМДРА

Доц. д-р Деян Стратев, заместник-министър на земеделието и храните и Ръководител на Управляващия орган откри второто заседание на КН на Програмата за морско дело, рибарство и аквакултури 2021-2027 (ПМДРА) с приветствие и благодарности към участниците в заседанието.

Той представи г-жа Добринка Димова, изпълняваща длъжността началник на отдел „Структурна подкрепа в рибарството“ към Генерална дирекция „Морско дело и рибарство“, като я поздрави за новата позиция. Доц. д-р Стратев благодари и на г-жа Моника Адамова, програмен мениджър за доброто сътрудничество през последните два програмни периода. Доц. д-р Стратев акцентира върху темите от заседанието. Обърна внимание на амбициозната цел за обсъждане и одобрение на критериите за подбор на проекти по седем вида дейности от ПМДРА, предвид обявяването на процедури за прием на проекти през 2024 г. Доц. д-р Стратев продължи с информация за финансовото изпълнение на Програмата за морско дело и рибарство 2014-2020 (ПМДР) - договорените средства са общо 200 млн. лв. безвъзмездна финансова помощ (БФП) или 98 % от бюджета на ПМДР, плащанията са в размер на 152 млн. лв. БФП или 74% от общия бюджет; сертифицираните разходи са 104 млн. лв. ЕФМДР или 66% от бюджета на програмата. По отношение на риска от отчисляване на средства по ПМДР посочи, че

в резултат на положените общи усилия рискът е свален от 16,4% в средата на 2023 г. на под 8,5% (6,87 млн. евро ЕФМДР) през втората половина на 2023 г. Доц. д-р Стратев обърна внимание, че вторите приеми за компенсация на операторите в сектора за последиците от войната на Русия в Украйна, обявени в край на 2023 са на стойност 12,3 млн. лв. БФП, с помощта на които ще се минимизира рискът от загуба на средства. За тях се прилагат опростени разходи, които подлежат на бърза оценка и разплащане. Доц. д-р Стратев продължи с информация за напредъка по ПМДРА. Посочи че са обявени процедури по три вида дейности, като подадените проекти към момента са 35 на обща стойност малко на 3 млн. лв. БФП. През 2024 г. ще бъдат открити процедури за прием на проекти по още 12 процедури на обща стойност 132,18 млн. лв. БФП.

Доц. д-р Стратев даде думата на г-жа Добринка Димова за приветствие.

Г-жа Добринка Димова, ЕК благодари за хубавите думи на председателя в началото. Тя отбеляза, че е важно изпълнението на програмата през 2024 г. да започне с най-добър ход. Изрази загриженост, че вече е 2024 г., а все още няма сключени договори, като същевременно отбеляза, че включените в дневния ред теми включват много стъпки, така че следващите стъпки и процесите по изпълнение на програмата да се задвижат, за да може след това да се сключат договори с операторите. Г-жа Димова обърна внимание, че през 2025 г. идва моментът, в който стойността на сертифицираните разходи за периода 2021 – 2025 е от съществено значение за това, държавата членка да няма финансови загуби (така нареченото Н+3 правило), което е също така важно и за ЕК. Тя изрази увереност, че на база планираните приеми през 2024 г. и договорите, които ще се сключат по тях, нужната сума на сертифицирани разходи за 2025 може да бъде постигната, ако имплементирането е по план..

Г-жа Димова изрази задоволство, че България успя да осигури компенсации за сектора по програмата 2014-2020 за смекчаване на последиците за операторите в сектора от войната на Русия в Украйна, вземайки под внимание предстоящата оценка на проектите договори за компенсация за миналата година които ще бъдат включени. Тя акцентира, че остават за сертифициране на още 27 млн. евро, което е съществена част от цялата сума от 80 млн. евро. Обърна внимание, че следващите месеци ще бъдат много натоварени, тъй като ще има паралелна работа върху приключването на стария период и лансирането на новия.

В заключение, изрази задоволство от посетените проекти по програмата 2014-2020 в Поморие, като благодари на кмета на града.

Доц. д-р Стратев благодари на г-жа Димова и продължи с това, че по изпратените материали за заседанието, в срок са получени бележки от Изпълнителна агенция „Морска администрация“, Националното сдружение на общините в Република България, Генерална дирекция „Морско дело и рибарство“ и Местна инициативна рибарска група (МИРГ) „Батак – Девин – Доспат“, за които е изготвена и изпратена таблица със становище на УО на ПМДРА.

Извън срока са получени коментари от МИРГ „Бургас-Камено“ и от Регионален съвет за развитие на Южен централен район, които не са включени в таблицата, но са взети предвид предложенията, които в максимална степен могат да допринесат за селекцията на качествени проекти, така че да се изпълнят целите на съответния вид дейност.

Доц. д-р Стратев предложи на членовете на КН дневния ред на заседанието.

По предложения проект на дневен ред нямаше постъпили предложения и коментари. Дневният ред бе приет от членовете на КН на ПМДРА.

**Комитетът за наблюдение реши:
Одобрява единодушно дневния ред.**

Точка 1

Представяне на информация за напредъка по Програмата за морско дело и рибарство 2014 – 2020 (ПМДР)

Точка 2

Представяне на информация за напредъка по Програмата за морско дело, рибарство и аквакултури 2021-2027

Доц. д-р Стратев даде думата на г-н Стоян Котов, директор на дирекция „Морско дело и рибарство“ за представяне на напредъка в изпълнението на Програмата за морско дело и рибарство 2014-2020 и напредъка по Програмата за морско дело, рибарство и аквакултури 2021-2027.

Г-н Котов посочи, че по ПМДР от 204 млн. лв. са договорени 200 млн. лв., изплатени са 152 млн. лв. Бюджетът за компенсации на операторите в сектора е 12 млн. лв., а подадените проекти към момента са 15,5 млн. лв. Г-н Котов разчете това като добър знак да бъдат минимизирани рисковете от непълно реализиране на бюджета от една страна и от друга управление на процесите така, че отговарящите на изискванията проекти да бъдат финансирани.

Той продължи с информация за финансовото изпълнение на ПМДР по приоритети. Приоритет на Съюза 1 – бюджетът е 43 млн. лв., изплатените средства са 33 млн. лв., а сертифицираните разходите са 30 млн. лв. Приоритет на Съюза 2 – бюджетът е 36 млн. лв., изплатените средства са 30 млн. лв., а сертифицираните разходите са 29 млн. лв. Приоритет на Съюза 3 - бюджетът е 22 млн. лв., изплатените средства са 18 млн. лв., а сертифицираните разходите са 17 млн. лв. Приоритет на Съюза 4 - бюджетът е 37 млн. лв., изплатените средства са 20 млн. лв., а сертифицираните разходите са 18 млн. лв. Приоритет на Съюза 5 - бюджетът е 46 млн. лв., изплатените средства са 20 млн. лв., а сертифицираните разходите са 18,5 млн. лв. Приоритет на Съюза 6 - бюджетът е 5 млн. лв., изплатените средства са 3 млн. лв., предстои сертифициране на разходите.

По „Техническа помощ“ от бюджет 14 милиона лева са изплатени 12 милиона лева, сертифицирани 11 милиона.

Г-н Котов поднесе информация за сертифицираните разходи в проценти - Приоритет на Съюза 1 – 70%. Приоритет на Съюза 2 - 80% лв. Приоритет на Съюза 3 – 80%. Приоритет на Съюза 4 – 50%. Приоритет на Съюза 5 - 43%. Приоритет на Съюза 6 – 60%. „Техническа помощ“ - 78,57 %.

Г-н Котов продължи с информация за изпълнението на стратегиите за Водено от общностите местно развитие (ВОМР), по които са обявени 12 процедури, подадени са 192 проекта, сключени са 192 договора на обща стойност 28 млн. лв. Характерно за този подход са по-малките проекти, които по-трудно и по-бавно усвояват бюджета на програмата. Независимо от това с финализиране на последните плащания и сертификацията ще се постигне едно задоволително ниво на изпълнение на приоритета.

Г-н Котов повтори думите на Доц. д-р Стратев, че с усилия и на бенефициентите и на Управляващия орган рискът от отчисления по ПМДР е свален значително - до под 8,5% (6,87 млн. евро ЕФМДР). Той добави, че следва обаче да се отчете съществуващата все

още несигурност при изпълнение на проектите, предвид затрудненията на бенефициентите. При мониторинга също може да възникне неизпълнение и бенефициентите трябва да върнат част от получената БФП – неминуем елемент от изпълнението на всяка една програма, с която се сблъскат всички Управляващи органи.

Г-н Котов продължи с напредъка на ПМДРА. Той посочи, че от одобрението на програмата в края на м. ноември 2022 г. УО си е поставил ясни цели, като създаване на КН и редица други предварителни стъпки, които са необходими да отключат възможността за прилагане на програмата. Г-н Котов отбеляза, че вече са обявени приеми по три процедури по програмата, като първата е свързана с „Изграждането на капацитет и подготвителни действия в подкрепа на разработването и бъдещото изпълнение в Стратегиите за Водено от общностите местно развитие“, с подадени 33 проекта, за разлика от приемът през 2009, когато кандидатите са били едва 6. Другите две стартирани процедури са „Контрол и правоприлагане“ и „Събиране на данни“ с конкретен бенефициент Изпълнителната агенция по рибарство и аквакултури. Общият брой подадени проектни предложения по трите процедури е 35 на стойност 3 милиона лв. БФП.

Г-н Котов анонсира, че е изготвен Планът за оценка на ПМДРА. Той е одобрен от членовете на КН чрез писмена процедура за неприсъствено вземане на решение в периода 9 – 23 февруари 2024 г. Чрез Плана за оценка се създава системата за периодично оценяване напредъка на програмата. Оценките са важни, за да се установи какво е постигнато и какво е необходимо да се подобри в системата, за да можем да се насочат усилия към все по-адекватно изпълнение на програмата. Разработени и одобрени са Системите за управление и контрол по програмата. Подписано е Споразумение за делегиране на функции към Междинното звено на 21 ноември 2023 г., като г-н Котов изрази благодарност към колегите за тяхната кооперативност и добрата комуникация. Добави, че е изготвена Информационна стратегия и са подготвени нови аудио и визуални материали за програмата с цел тя да стане по-видима, по-достъпна и по-разбираема за крайните бенефициенти и да популяризира постигнатите резултати. Предстои стартиране на рекламни кампании в социалните мрежи. Изготвена и нова визуализация на програмата, вкл. и специално разработено лого за всеки приоритет.

Г-н Котов посочи, че предстои обявяване на 12 процедури по Индикативната годишна работна програма за 2024 г. Той акцентира, че ще се прилагат опростени правила за избор на изпълнител от частните бенефициенти, предвид досегашния опит с ПМС № 160/2016, както и нарастващия брой финансови корекции при прилагането му. 85 % от нередностите са свързани с възлагането, т.е. всяко второ проектно предложение е санкционирано по тази линия и това е крайно демотивиращо за бенефициентите.

Г-н Котов добави, че са изготвени са методологии за прилагане на опростени разходи по програмата с цел намаляване на административната тежест, които са в процес на съгласуване с одитния орган.

Доц. д-р Стратев благодари за презентацията, като отвори дискусиата по представената информация. Думата бе дадена на г-жа Добринка Димова от ЕК.

Г-жа Димова започна с това, че харесва новата визуализация. Обърна внимание, че от представената информация на слайдовете е ясно къде е фокусът на работата през следващите седмици или месеци. Акцентира на това, че екипът е важен, както и това да се сертифицират всички разходи и договори, които тепърва ще бъдат сключени по компенсаторните мерки. Повтори, че остават за сертифициране още 27 млн. евро ЕФМДР от общо 80 млн. евро ЕФМДР. Изрази надежда, че рискът от отписване на средства ще се запази в рамките на прогнозата на УО. Освен това, г-жа Димова подчерта колко важно е усвояването за периода 2014-2020 като основа за бъдещото финансиране на програмите след периода 2021-2027, когато Комисията започне

дискусиите с държавите-членки. Тя изрази надежда, че голямата разлика между договорени и разплатени средства ще бъде преодоляна през следващите седмици. Г-жа Димова изрази увереност, че УО ще положи усилия за приключване на ПМДР в срок, както и че те са в готовност да подпомогнат УО в процеса.

По отношение на ПМДРА г-жа Димова оцени високо, че е одобрена Системата за управление и контрол и Планът за оценка на ПМДРА. Подчерта колко е важно да се стигне до консенсус или поне да бъдат представени критериите за много мерки, като предпоставка за скорошно обявяване на процедури, подписване на договори и сертифициране на разходи. В края на 2025 г. има риск от загуба на средства около 14 млн. евро ЕФМДРА и да се избегне това трябва България да сертифицира разходи на тази стойност.

Г-жа Димова подчерта, че е важно да се популяризират достиженията на програмата за 2021 – 2027, като отбеляза, че има много добри практики и през периода 2014-2020, които могат да се популяризират в социалните мрежи, вкл. и от техния отдел за комуникации.

В дискусиата се включи **г-н Иван Алексиев**, кмет на община Поморие, който каза, че общината добре работи по Програмата и поздрави екипа, че е отчетена административната тежест, която касае и общините. Той предложи тя да се облекчи, но не за сметка на контрола, а да се ползват възможностите на дигитализацията. Предложи проектите да се приключват в рамките на една година, като според него така усвояемостта ще е по-добра предвид опита и капацитета на общините. Изрази задоволство, че е отчетен процентът на финансови корекции по процедурите на възлагане. Демотивиращо е за екипите за някакви елементарни неща да се отрязват 10%, но 10 % при проект за 1 млн. лв. например финансовата корекция е за 100 хил. лв., това не са малко пари и накрая се връщат по програмата. Това всъщност не дава реалния резултат, че се работи и се правят добри проекти.

Г-н Алексиев отбеляза, че частният сектор се отказва точно поради административната тежест. Даде пример с Хърватска, Норвегия и Дания, които изпълняват техните проекти за 6 – 8 месеца в частния сектор с голям успех. В заключение, г-н Алексиев поздрави УО, че проблемите са идентифицирани и призова за по-голяма гъвкавост с цел 100% и повече усвояемост по програмата.

Доц. д-р Стратев даде думата на **г-н Тачо Пашов**, Национална асоциация на рибопереработвателите. Според него трябва да се посочват не само общи цифри за изпълнението на програмата, а какво е производството - колко проекта са за аквакултури, колко за преработка. Не става ясно колко са малките проекти, дали няколко големи проекта не получават цялото подпомагане. Представят се факти, но липсва анализ. Той анонсира, че за него има една несъразмерност във финансирането по мерки, като аквакултурата, която е посочена като основен стълб и с най-голямо бъдеще за развитие е усвоила най-малко пари, в сравнение с тези за контрол. Г-н Пашов посочи, че трябва да има опростени мерки и бързо сключване на договори. За компенсациите в Украйна според него е нелогично да се получават повече пари за повече продадена риба, вместо да се подпомагат производителите които не са успели да продадат и в резултат на войната на Русия в Украйна. Какво си пострадал, ако си успял за продадеш продукцията си? Той допълни, че фокусът, би трябвало да се върне обратно върху изпълнение на индикаторите, а не върху това да не се изгубят средства. Г-н Пашов заключи, че от гледна точка на производителите е важно какво се произвежда в тази държава, колко тона в повече ще се произведат, защото ако са изпълнени индикаторите дали са загубени пет или десет милиона за тях това не е загуба.

Г-н Котов се включи с няколко коментара, като посочи, че един бенефициент не може да получи повече от 2 милиона безвъзмездна финансова помощ. Забелязаното по отношение бюджета на преработката се дължи на изменението на регламента, така че

всички компенсации да минат към пети приоритет и по тази причина неговия бюджет е толкова голям. Това не означава, че по някакъв начин изключително много преработвателни предприятия са били финансирани – 500 са регистрираните стопанства за производство на аквакултури, за сравнение 30-40 са рибопреработвателните предприятия. Той анонсира, че ще бъде изготвена обобщена информация за това колко стопанства са подпомогнати и колко преработвателни предприятия, която ще бъде изпратена на членовете на КН. По отношение на методиката за компенсации - тя изключително обективна. Акцентираща, че се компенсират повишените разходи за производство на риба, например когато става въпрос за риба и по никакъв начин не се подкрепя производство на килограм или на тон. По отношение на мониторинга на проектите г-н Котов посочи, че всяко година Междинното звено докладва тяхното изпълнение и при отклонение се прилагат редица механизми.

В дискусиата се включи и **г-жа Димова**. Тя посочи, че не е съвсем коректно, че Комисията е повече фокусирана върху сертифицирането и каква част от разходите са похарчени. На годишните срещи за преглед за изпълнение на програмата се решава какво е изпълнено по отношение на финансови индикатори и индикаторите за резултат от рамката за изпълнение. Комисията силно се интересува дали рамката за изпълнение ще бъде постигната. Прави внимателна оценка за всички споделени средства по отношение на регламента. По отношение на аквакултурите обърна внимание, че има посочени специални изисквания и индикатори за изпълнение на аквакултурите, за които властите трябва да докладват редовно. Тя обърна внимание на членовете на КН за доклада на Сметната палата относно аквакултурите, в който се препоръчва по-добър мониторинг на приноса на ЕФМДР/ЕФМДРА за сектора.

Най-високата цел е докладването да отговаря на истината, на реалността. Г-жа Димова приветства УО за възможността му да опрости много от процедурите, ако се постигне и опростяване на националната рамка би било много полезно.

Изрази надежда, че планираният финансов инструмент по ПМДРА ще доведе до условия за по-бързо взаимно допълване със средствата от Европейския съюз и че той ще бъде лансиран в най бързи срокове.

В заключение, тя отбеляза, че компенсации трябва да се дават за пропуснати приходи или разходи свързани със ситуацията в Украйна и насърчи да се използват максимално наличните средства.

Точка 3

Проект на изменение на Индикативна годишна работна програма за 2024 година на Програмата за морско дело, рибарство и аквакултури

Доц. д-р Стратев даде думата на г-жа Евгения Черкезова представяне на проект на изменение на Индикативната годишна работна програма (ИГРП) за 2024 г. на ПМДРА.

Г-жа Черкезова започна с това, че процедурите, за които не са обявени приеми през 2023 г. се прехвърлят за 2024 г. Това са: Аквакултури предоставящи екологични услуги – 2,5 млн. лв., Процедура продуктивни инвестиции и иновации в аквакултурите – 20 млн. лв. и максимален размер на БФП за проект 1 млн. лв., Преработка на продукти от риболов и аквакултури – 15 млн. лв. и максимален размер на БФП за проект 2 млн. лв., Изпълнение на Стратегиите за Водено от общностните местно развитие – 35 млн. и максимален размер на БФП 3 911 600 млн. лв. Процедури от ИГРП 2024 г. - Предлагане на пазара – 1 млн. лв. с бенефициент Министерство на земеделието и храните. Окончателно преустановяване на риболовните дейности – 6, 98 млн. лв. По Подкрепа

за подобряване на икономическия и социалния статус на операторите в риболова – добавени са като допустими кандидати организации на производителите и юридически лица с нестопанска цел в обществена полза. По Подобряване на инфраструктурата на рибарски пристанища, рибни борси и местата за разтоварване и лодкостоянките, е променен периодът на отваряне на прием на второ тримесечие. Планове за производство и предлагане на пазара - допустими кандидати са организации на производителите на продукти от риболов и/или на продукти от аквакултури и асоциации на организациите. Отпада Временно преустановяване на риболовни дейности.

Доц. д-р Стратев даде думата за коментари.

Думата взе **д-р Йордан Господинов**, Асоциацията на производителите на рибни продукти „БГФИШ“. По дейност Подобряване на инфраструктурата на рибарски пристанища, рибни борси и местата за разтоварване и лодкостоянките той посочи, че предвид малкия капацитет най-вече на местата за разтоварване и лодкостоянките, към момента 28 кораба изпитват някакво затруднения посочи, че бизнесът е готов да откликне и да помогне с реновиране на места, лодкостоянки и пристанища. Той предложи като потенциални бенефициенти да се допуснат организации с нестопанска цел в обществена полза, за които безвъзмездната финансова помощ да е бъде 100 %, както е за общините. Попита дали организации на производителите могат да бъдат финансирани на 100 % или на 75 %? Третият въпрос е ако частна фирма реши да реновира една лодкостоянка какво ще бъде финансирането? Изрази мнение, че за аквакултурата 1 млн. лв. са малко, както са малко и 2 млн. лв. за преработката. Апелира да стартират мерките свързани с преработка, с аквакултура и с риболов. Стартирането на пристанищата малко да изостане, защото се притеснява, че парите ще се усвоят от хората, които са с готови проекти. В заключение приветства всичко, което е направено по програмата и имат интерес да се развиват процесите.

Думата взе **г-н Димитър Димитров**, Сдружение „Черноморски изгрев“. Попита дали е наложително преместването на срока за обявяване на процедура по дейност Подобряване на инфраструктурата на рибарски пристанища, рибни борси и местата за разтоварване и лодкостоянките от четвърто във второ тримесечие. Четвърто тримесечие дава възможност за повече време за подготовка.

Г-н Пашов попита дали по дейност Аквакултури предоставящи екологични услуги 2,5 млн. лв. е целият бюджет. Според него проблемът не е в отварянето на мерки, а по-скоро разплащането от Разплащателна агенция и невъзможност на бенефициентите да си получават парите навреме. По отношение на увеличаване таван по дейност Процедура продуктивни инвестиции и иновации в аквакултурите на 1 млн. лв. изрази опасения дали е оправдано с изграждането на такива големи ферми. По дейност Предлагане на пазара с бенефициент Министерство на земеделието и храните г-н Пашов апелира 1 млн. лв. да бъдат използвани така, че изпълнението на проекта наистина да има ефект върху повишаване на потреблението на риба и рибни продукти в страната.

В дискусиата се включи **г-н Нелко Йорданов**, Група НПО в обществена дейност имащи отношение към мерки финансирани от програмата, с представителност от Местните инициативни рибарски групи. То предложи болезнената липса на пристанища в Северната част на Черно море да се отнесе като въпроса Консултативния съвет към министъра, както към Консултативния съвет за Черно море и да се изготви Стратегия за финансирането и изграждането на такива пристанища, включително лодкостоянки и места за разтоварване. По отношение на дейност Окончателно преустановяване на риболовни дейности подкрепи предложението да бъде обявен прием с целия бюджет. Повтори препоръката си да се изготви проучване за нагласите на Българския риболовен флот за окончателно преустановяване и предложи да се да се провери потенциалната възможност на финансовия инструмент по тази дейност.

Д-р Господинов подкрепи предложението на г-н Йорданов въпросът за пристанища в Северната част на Черно море да бъде оправен към Консултативния съвет, като се вземе пример от други държави.

Г-н Димитров настоя да се запише в протокола и апелира пред заместник-министъра, че имат нужда от специален форум, специален Консултативен съвет при министъра на земеделието и храните с ясни решения по отношение на пристанищата. Препоръча Министерството на земеделието и храните наистина да бъде подготвено с конкретни мерки.

Доц. д-р Стратев даде думата на г-н Котов за отношение по поставените въпроси. По предложението на д-р Господинов за възможността за неправителствена организация в обществена полза да кандидатства следва да се провери дали не противоречи на регламента, когато става дума за модернизация или изграждане на лодкостоянки, да може да се случва, но касае само представителите на дребномащабния крайбрежен риболов, предвид определението за лодкостоянка в Закона за морските пространства, вътрешните водни пътища и пристанищата на Република България.

По отношение на предложението за отлагане на старта на приема за модернизация на рибарски пристанища, г-н Котов се обоснова, че е абсолютно логично това да се случи през второто тримесечие, предвид сумата, която трябва да се реализирани в смислени проекти до края на следващата година. В допълнение като възможност той предложи да процедурата да бъде обявена с два срока – един през второто тримесечие и един след това.

По отношение въпроса на господин Пашов, дали 2,5 млн. лв. за Аквакултури предоставящи екологични услуги г-н Котов се обоснова, че целият бюджет е 11 млн. лв., но са заделени средства за инвестиционния компонент по дейността, а именно непродуктивни инвестиции за щетите, които са понесени от рибоядни птици и хищници. За непродуктивните инвестиции ще бъде стартиран втори прием.

Г-н Пашов изрази опасение дали ще стигне бюджетът по този вид дейност, предвид големите щети, които стопанствата търпят от рибоядните птици.

Г-н Котов предложи да се удвои бюджета за компенсации, който е предвиден в Индикативната годишна работна програма за вид дейност Аквакултури, предоставящи екологични услуги.

В резултат от проведената дискусия **Доц. д-р Стратев** обобщи предложенията – обявяване на прием по вид дейност Подобряване на инфраструктурата на рибарски пристанища, рибни борси и местата за разтоварване и лодкостоянките с два срока – през второто и четвъртото тримесечие на 2024 г. Предложеният бюджет в ИГРП 2024 г. по вид дейност Аквакултури, предоставящи екологични услуги да бъде удвоен.

Г-жа Димова приветства планирането, очертано в изменената Индикативна годишна работна програма за 2024 г. и отново подчерта значението на по-бързия напредък с обявяването на приеми за всички видове дейности, ако България иска да избегне загуба на средства.

Доц. д-р Стратев предложи на членовете на КН за одобрение изменението на ИГРП за 2024 г. на ПМДРА с включване на новите предложения. То бе одобрено от членовете на КН, с един въздържал се.

Комитетът за наблюдение реши:

Одобрява изменението на Индикативната годишна работна програма за 2024 г. на Програмата за морско дело, рибарство и аквакултури 2021-2027.

Точка 4

Критерии и методология за оценка на проектни предложения по ПМДРА 2021-2027 г. за следните видове дейности:

- **Подобряване на инфраструктурата на рибарските пристанища, рибните борси, местата на разтоварване и лодкостоянките, с цел да се улесни разтоварването и съхранението на нежелания улов;**
- **Подкрепа за подобряване на икономическия и социалния статус на операторите в риболова;**
- **Специфично оборудване на риболовния кораб, дейности и иновации, целящи опазването на околната среда и на биоразнообразието;**
- **Изпълнение на стратегии по подхода Водено от общностите местно развитие;**
- **Планове за производство и предлагане на пазара;**
- **Предлагане на пазара;**
- **Интегрирано морско наблюдение.**

Заседанието продължи с представяне, обсъждане и одобрение на критерии и методология за подбор на проектни предложения по ПМДРА за седем видове дейности по ПМДРА.

Доц. д-р Стратев даде думата на г-жа Боряна Воденичарска, началник на отдел „Програмиране и договаряне“.

Г-жа Воденичарска припомни, че критериите са изпратени на членовете на Комитета за наблюдение. Тя представи основните причини и принципи за одобряване на критериите от Комитета за наблюдение. Г-жа Воденичарска представи стъпките на процеса по създаване и одобрение на критериите, както и на одобрението на проектно предложение. Тя отбеляза, че в рамките на заседанието на Комитета за наблюдение са получени коментари по критериите на два вида дейност – Морско наблюдение от Изпълнителна агенция „Морска администрация“ и Изпълнение на стратегии за Водено от общностите местно развитие. Г-жа Воденичарска подчерта, че всички критерии, които са представени на Комитета за наблюдение са съгласувани с Европейската комисия и са взети предвид забележките и коментарите, които са получени от тях. Извън срока са получени коментари по вид дейност и Изпълнение на стратегии за BOMP. Г-жа Воденичарска презентира критериите в режим на промени, за да могат участниците да видят какво е променено и по какъв начин в тях.

Г-жа Воденичарска представи критерии на няколко видове дейности:

- „Подобряване на инфраструктурата на рибарските пристанища, рибните борси, местата на разтоварване и лодкостоянките, с цел да се улесни разтоварването и съхранението на нежелания улов“.
- „Подкрепа за подобряване на икономическия и социалния статус на операторите в риболова“.

Г-н Стоян Котов предложи да се коментират критериите само частта, в която има някакви изменения.

Г-жа Воденичарска продължи с представянето на следващите видове дейности.

Специфично оборудване на риболовния кораб, дейности и иновации, целящи опазването на околната среда и на биоразнообразието:

Тя уточни, че са добавени два нови критерия. Проектът води до инвестиции на борда на кораба или в оборудване, което въвежда системи за точно и надеждно отчитане на улова по отношение на селективност, определяне количеството на улов и избягване на нежелания улов. Намаляване на приулова, т. нар. трол мониторинг системс, като за да се изпълни този критерий поне един от описани елементи трябва да присъства, за това се дават 10 точки. Следващият подкритерий е проектното предложение свързано с инвестиции в оборудване, което свежда до минимум въздействието върху местообитанията или морското дъно. Отново се дават 10 точки. Другите добавени критерии са: Проектното предложение свързано с инвестиции в инсталации на борда на кораба на съоръжения за морски отпадъци, отново свързано с почистването на морето от риболовни уреди и отпадъци. Проектно предложение свързано с инвестиции в оборудване на борда на риболовните кораби за събиране и съхранение на отпадъците. И двата подкритерия са с по 10 точки. Добавен и още един осми критерий. Проектът предвижда инсталиране на изкуствено създадени от човека подводни структури, предназначени да стимулират развитието на подводен живот с цел съхраняване на местообитанието, подобряване на водното разнообразие. Максималният брой точки е увеличен на 155.

Г-жа Воденичарска продължи с представянето на следващата група критерии:

Изпълнение на Стратегията от Водени от общностите местно развитие“:

Тя уточни, че всички са получили таблицата с отразените коментари, които са подадени в срок, също и мотивите за тяхното приемане или отхвърляне, като са взети предвид и коментарите, които са извън срок, но не са описани в таблицата. Г-жа Воденичарска посочи, че на база получени коментари е променена тежестта на този критерий – Оценка на рибарската територия за допустимост за прилагане на подхода BOMP, като е увеличен размерът на точките, максимални – 25 точки, минимални – 10 точки. Добавена е дефиниция за „рибарство“ а именно тази част от икономиката и земеделието на Република България, която обхваща дейности в стопанския риболов, аквакултурите, преработката на риба и други водни организми. Г-жа Воденичарска посочи че тежестта на точките на SWOT анализа е увеличена, за да се осигурят качествени проектни предложения, които да се финансират.

Г-жа Воденичарска обясни, че са направени редакционни промени и нови формулировки в критерий 4, 4.2, 4.3 ,4.4 ,4.5, 5.5, 5.9, 5.13, 6.3, 7.

Вид дейност, планове за производство и предлагане на пазара:

Г-жа Воденичарска поясни, че е добавена допълнителна информация, че плановете, които се финансират по Програмата за морско дело, рибарство и аквакултури трябва вече да са одобрени от министъра на земеделието и храните съгласно националното законодателство. След което е възможно финансирането им през програмата. Тя подчерта че са взети предвид редакционни бележки от Европейската комисия във втори критерий. Брой включени в Плана за производство и предлагане на пазара мерки извън задължителните съгласно приложимото законодателство, които постигат целите на организациите на производителите от две до пет мерки - 2 точки, от шест до десет – 5 точки и повече от десет мерки – 10 точки. Третият критерий е изменен и са добавени два нови критерия.

Вид дейност „Предлагане на пазара и комуникационните кампании“:

Г-жа Воденичарска посочи, че формулировката на първият критерий е променена. Добавени са два нови критерия.

Вид дейност „Морско наблюдение“:

Г-жа Воденичарска отбеляза, че са отразени коментарите на Изпълнителна агенция „Морска администрация“ и на Европейската комисия. Първият критерий е изменен.

Проектът ще осигури въвеждане на услугите, които са разработени в рамките на предоперативната фаза на програмата CISE и надгражда Системата за интегрирано българско морско наблюдение „InVulMars“ през програмния период 2014 – 2020, което позволява трансграничен или транс секторен обмен на информация в рамките на Република България и Европейския съюз, базиране на модела на данни на CISE.

Г-н Стоян Котов благодари за представянето и продължи воденето на заседанието, в отсъствието на Доц. д-р Стратев. Той покани членовете на КН да предложат своите коментари. Думата беше дадена на г-н Нелко Йорданов.

Г-н Йорданов подчерта значимостта на прилагането на Подхода Водени за общностите местно развитие и предложи критериите за подхода да бъдат разглеждани отделно. Той помоли предложението да е процедурно с гласуване.

Г-н Котов изрази своето съгласие с направеното предложение и допълни, че страните членове на Комитета за наблюдение, които се чувстват в потенциален конфликт на интереси трябва да се въздържат от гласуване, когато критериите касаят такива дейности.

Г-н Йорданов подчерта, че страните могат да участват с коментари и препоръките по критериите.

Г-н Котов уточни, че пояснението се отнася само за гласуването. Той продължи заседанието с разглеждане на критериите, след което ще бъдат гласувани.

Г-н Котов покани участниците да представят своите коментари за критериите на вид дейност „Подобряване на инфраструктурата на рибарските пристанища, рибните борси, местата на разтоварване и лодкостоянките, с цел да се улесни разтоварването и съхранението на нежелания улов“.

Г-н Йорданов постави въпрос, дали Управляващият орган предвижда в указанията да включи възможност за кандидатстване за реконструкция на пристанища предвид това, че са извършвани инвестиции от предишни програмни периоди и физическото им морално остаряване на съоръженията е в рамките на поне пет години и повече, предвижда ли се в указанията да има рестриктивна мярка, която да не позволява на вече финансиране с безвъзмездна финансова помощ обекти да бъдат финансирани отново?

Г-н Котов поясни, че единствено в контекста на двойно финансиране за едни и същи дейности може да се приложи такова ограничение, иначе не е заложен механизъм, който да спре от кандидатстване, тези които са кандидатствали преди по-малко от пет години, тъй като една инфраструктура може да има нужда от постоянно надграждане. Други коментари не бяха направени от членовете на Комитета за наблюдение.

Г-н Котов подложи на гласуване представените критерии. Те бяха одобрени с единодушие от членовете на КН.

Комитетът за наблюдение реши:

Одобрява критериите за подбор на проекти по вид дейност „Подобряване на инфраструктурата на рибарските пристанища, рибните борси, местата на разтоварване и лодкостоянките, с цел да се улесни разтоварването и съхранението на нежелания улов“

Г-н Котов предложи за дискусия следващия набор от критерий: „Подкрепа за подобряване на икономическия и социалния статус на операторите в риболова“. Участниците нямаха коментари по критериите.

Г-н Котов подложи на гласуване представените критерии. Те бяха одобрени с единодушие от членовете на КН.

Комитетът за наблюдение реши:

Одобрява критериите за подбор на проекти по вид дейност „Подкрепа за подобряване на икономическия и социалния статус на операторите в риболова“

Г-н Котов премина към третият критерий: „Специфично оборудване на риболовния кораб, дейности и иновации, целящи опазването на околната среда и на биоразнообразието“. Той даде думата на г-н Нелко Йорданов.

Г-н Йорданов постави въпрос по новодобавеният критерий 8 – Проектът предвижда инсталиране на изкуствено създадени от човека подводни структури предназначени да стимулират развитието и т.н. Въпросът е продиктуван от обстоятелството, че разполагането на каквато и да е инфраструктура или обекти в изключително държавна собственост е свързана с много тежки съгласувателни режими, той помоли за разяснение от откъде идва това предложение като опция и каква е идеята му. Той изрази опасение, че това чисто законово ще бъде невъзможно за реализиране.

Г-н Котов посочи, че това е отбелязано от колегите от Европейската комисия. Дейността е предвидена в програмата и задължение на УО е да включи в критериите. Г-н Котов поясни, че става въпрос за изкуствените рифове. Той припомни, че по програмата в периода 2007-2013 имаше специална мярка, която беше насочена към изкуствените рифове и в тази тенденция програмата все още не се отказва да прилага такъв тип съоръжения без да се изграждат върху тях други съоръжения.

Г-н Котов подложи на гласуване представените критерии. Те бяха одобрени с единодушие от членовете на КН.

Комитетът за наблюдение реши:

Одобрява критериите за подбор на проекти по вид дейност „Специфично оборудване на риболовния кораб, дейности и иновации, целящи опазването на околната среда и на биоразнообразието“

След гласуването г-н Котов предложи критерия за подхода на BOMP да се разгледа последен, за да има възможност за очаквана дискусия.

Г-н Котов премина към следващият критерии „Планове за производство и предлагане на пазара“. Той даде думата за коментари от страна на членовете на КН

Г-н Димитров предложи минималният брой точки да бъде намален от 15 точки на 10 точки. Той постави въпрос относно хипотеза при одобрен план за производство от министъра на земеделието той да не бъде класиран за финансиране?

Г-н Котов поясни, че е възможно той да не бъде одобрен, ако не отговаря на качеството, което се изисква на етап кандидатстване или да не вземе минимума от точки. При наличие на минимум точки, означава че се допуска хипотеза, при която няма да се изпълни този минимум от точки.

Г-н Димитров помоли за разяснение дали при мерки, които са според изискванията на регламента е възможно да не се получи финансиране. Той изрази съмнение, че не може да се случи това с Плана на организацията на производителите на Сдружение „Черноморски Изгрев“, но помоли за разяснение на хипотезата.

Г-жа Михаела Велинова, Министерство на земеделието и храните уточни, че съгласно Европейското законодателство има цели, които една организация на производители трябва да изпълнява с определен набор от мерки. От тези цели има задължителни, има и такива, които могат да избират като допълнение към задължителните цели. Естествено за организациите на производители на продукт от риболов са едни, за тези организации на производителите на продукти от аквакултури са други. Има също в националното законодателство набор от мерки, с които могат да се изпълняват тези цели. При признаването организациите на производителите посочват част от мерките, с които могат да изпълняват тези цели, но това не означава, че в Плана за производство и предлагане на пазара те ще включат целия набор от мерките, които са посочили при признаването си. В конкретния план те могат да включат една мярка, тоест случаят на Сдружение „Черноморски Изгрев“ те имат задължителни четири цели плюс още две допълнителни цели, имат едни цели и тези цели могат да бъдат изпълнявани с поне една мярка. Това означава, че минимумът е шест мерки. Тя обърна внимание и на критерия, който касае насърчаване на биологичното производство. Г- жа Велинова постави въпрос дали критерият не е относим само към организации на производители на продукти от аквакултури, защото по този начин цялата методология на оценка, в случая на организация на производители на продукти от риболов получава 5 точки по-малко. Общият набор от точки, няма критерий сред избраните, който да е приложим само за организация на продукти от риболов и по този начин общия брой точки, който може да бъде събран винаги ще е превес за една организация на производители на аквакултури, ако това има значение. Тя обърна внимание, тъй като не е записано изрично за този критерий, че е приложим само по отношение на организация на производители и на продукти от аквакултури. Тя помоли за повече време, за да може да предложи редакция.

Г-н Котов подчерта, че всичко зависи от членовете на Комитета за наблюдение. Той предложи да се вземе под внимание предложеното от г- Велинова по отношение на петте точки, които могат да бъдат присъдени единствено на аквакултурни производители.

Дискусията продължи с обсъждане, след което г-н Котов предложи точка 2 да бъде перифразирана по следния начин: „Прилагат ли се мерки извън задължителните съгласно приложимото законодателство – 5 точки“ и минималния праг остава 10 точки. Г-н Котов предложи за гласуване критериите след направената редакция.

Г-н Котов подложи на гласуване представените критерии. Те бяха одобрени с единодушие от членовете на КН.

Комитетът за наблюдение реши:

Одобрява критериите за подбор на проекти по вид дейност „Планове за производство и предлагане на пазара“

Заседанието продължи с разглеждане на следващия критерий „Предлагане на пазара“.

След кратки разяснения г-н Котов подложи на гласуване посочените критерии. Те бяха одобрени с единодушие от членовете на КН.

Комитетът за наблюдение реши:
Одобрява критериите за подбор на проекти по вид дейност
„Предлагане на пазара“

Г-н Котов премина към предпоследния набор от критерий „Интегрираното морско наблюдение“. Той подчерта, че критериите са технически и са свързани именно с успешното надграждане на настоящия етап от системата за интегрирано морско наблюдение. Никой от участниците в заседанието не предостави коментари и г-н Котов предложи критериите за гласуване. Те бяха одобрени с единодушие от членовете на КН.

Комитетът за наблюдение реши:
Одобрява критериите за подбор на проекти по вид дейност
„Интегрираното морско наблюдение “

Г-н Котов покани участниците да дискутират следващите критерии „Изпълнение на стратегиите по подхода „Водено от общностите местно развитие“.

Г-н Господинов сподели, че в годините реалния бизнес се е възползвал по тези стратегии и изрази своята надежда да има добри организации и добри планове, които да могат да помогнат и на иновациите и на реализацията. Той посочи, че последните години колаборацията с тези организации е много добра и проекти са успешни благодарение на организацията на една или друга структура. Той не взе отношение по критериите.

Г-н Котов благодари за направения коментар и подчерта, че взаимодействието между сектора в хода на изпълнение стратегиите на Местните инициативни рибарски групи е ключов и това си проличава до каква степен при изпълнение на стратегиите това е спазено.

Г-н Йорданов благодари, че критериите са подложени на обсъждане и приемане на присъствено заседание на Комитета за наблюдение, което винаги е било изключително продуктивно предвид обстоятелството, че всеки може да изложи тезите си, да ги защити и да дискутира. Той изказа благодарност към г-н Господинов за обратната връзка и определи, че целта на работата в годините и в прилагането на подхода винаги е да бъде припозната и от бизнеса.

Г-н Йорданов представи своите коментари по критериите. Той подчерта, че в посочения максимален интензитет за безвъзмездна финансова помощ са цитирани суми до 1,5 млн. евро безвъзмездна финансова помощ за организации в състава, на които влизат две общини и до 2 милиона евро безвъзмездна финансова помощ, в състава на организации, в които влизат три и повече общини. Той изрази предположение, че сумите не са коректно изписани, предвид обстоятелството, че този програмен период подхода е сепариран в няколко мерки, подготвителна, изпълнение на стратегии и вече 3.3, която ще бъде административни разходи и разходи за популяризиране. Той изрази

притеснение за недостиг от средства за финансиране на подадените 34 проектни предложения. Според него най-лесният вариант за разпределение на бюджета в рамките на ограничен бюджет за 15 организации е използването на подхода за пропорционално разпределение, тоест 15 ще се раздели на предвидения към момента бюджет, което означава, че всяка една организация не би могла да получи повече от 1,6 млн. евро при налични 24 млн. евро, повече от 1,6 млн. евро, което би оцетило една стратегия, в рамките на около 600 хил. евро. Във връзка с изложеното той предложи два варианта, да се използва възможността интензитета на подпомагане да бъде на база потенциал на територии – първи вариант може да се използва потенциала на териториите се оценява на подготвителен етап, да се използва ранкирането на подготвителен етап и оттам да се сключва договор за интензитета на подпомагане. Втори вариант, плаващ бюджет, който би могъл да даде възможност за сключване на Договор за безвъзмездна финансова помощ с опция за увеличаване до максималния размер при условие, че в рамките на тригодишен период са достигнати максималния размер на договорените до тогава, тоест сключване на договор за 1 милион, при условие, че на третата година има усвояемост 100 % или 90 %, опция за сключване на още 1 милион за остатъчния период. Това е като предложение.

Г-н Йорданов предложи да се даде дефиницията за рибарство, като под рибарство се разбира тази част от икономиката и земеделието на Република България, която обхваща дейности от стопанския риболов, аквакултурите, преработката на риба и други водни организми.

По критерий 4.2. Участие на представители на заинтересованите страни **г-н Йорданов** предложи този критерий да бъде прилаган за всички съществуващи организации със съответния доказателствен материал за формирането на партньорство. Той помоли критерият да бъде прецизиран или да бъде дадена възможност по равностоен начин да участват всички организации. По отношение на включените в критерия групи социални, културни, екологични, представители на местния бизнес, риболовния туризъм, любителския риболов и т.н. той помоли за разяснение как са определени точно тези групи и каква е логиката за тежестта на равнопоставеност на тези групи тъй като всяка една от тях се оценява отделно.

По Критерий 5.2. **г-н Йорданов** предложи да се прецизира критерия, като се предвиди опция от 0 точки, защото при така заложеното кандидата и да има 2% пак ще получи 10 точки. Според него така ще се подчертае инвестиционния характер на мерките.

По Критерий 5.6. **г-н Йорданов** изрази притеснение от формулировката, която е отразена МИРГ, според него така се изключват Местните инициативни групи прилагащи подхода в селската програма.

Относно критерий 5.10. **г-н Йорданов** посочи техническа грешка в критериите. Той помоли за разяснение относно формулировката специфични за територията индикатори, които адекватно измерват и се обърна към представителите от одитиращите институции да дадат уточнение за индикатора.

Г-н Йорданов предложи да бъде включен нов индикатор, който да оценява административния капацитет на екипа според него така ще се осигури гаранция за адекватна качествена работа. Според **г-н Йорданов** липсва критерий за функционирането на групата.

Г-н Йорданов се извини, че не представените от него забележки не са представени в установения срок и помоли предложенията да бъдат взети предвид.

Г-н Котов благодари за направените коментари и предостави възможност за продължаване на дискусиата.

Г-н Жеков взе отношение по критериите като посочи, че след редакцията на точка 4.2, тя реално преповтаря точка 4.3. Той изрази притеснение, че по този начин МИРГ-, които са новосформирани или такива, които разширяват територията си, в един момент ще

получат два пъти едни и същи точки. Той предложи точка 4.2 да отпадне или по друг начин да бъде точкуването.

Г-н Пашов подчерта, че основното условие за заетите в сектора, поне 50 % от финансирането трябва да бъде насочено към добиване на нещо, което е свързано с риболов, аквакултури, преработка или нещо друго. Той изрази притеснение, че критериите ще предоставят повече точки и ще бъдат насочени към групите, които са в крайбрежието, защото ще имат повече възможност за получаване на точки.

Г-н Пашов посочи че според него точка 4.4 – наличие на представители на рибарския сектор в Управителния съвет на МИРГ – 20 точки не е нужен предвид естеството на стратегията. Той предложи да се преработи Стратегията за ВОМР и да бъде почиствена и да бъде адекватна както и за групи във вътрешността, които ще работят основно аквакултура, защото там стопански риболов няма, така да бъде и за групите, които са по крайбрежието, които ще имат доста по-големи възможности да бъдат точкувани и ще получат доста по-високи евентуално точки при оценката на техните стратегии, още повече те са имали такива групи. Според него много от нещата остават неясни, което създава усещане, че вече всичко е решено и ние просто формално ще се приемат критериите. Според него дори общините се знаят и са готови едва ли не да усвояват и средства. Той призова да се отложи гласуването и да се преразгледа и да се постигне по-широк консенсус и да се създадат адекватни условия за кандидатстване на бенефициентите или заинтересованите страни.

Г-н Котов благодари за направените предложения.

Г-жа Соня Микова, Министерство на финансите отбеляза, че по регламент вече трябваше да има одобрени стратегии.

Г-н Иван Карапанчев, Министерство на земеделието и храните предложи в критерий 2.2 в определението за рибарство да бъде включен и любителския риболов.

Г-н Господинов изрази мнение, че при включване на любителския риболов това означава т.нар. развлекателен риболов, в който има предпоставка негативно влияние на пазара и създаване на условия за нелоялна конкуренция. Той подчерта, че любителският риболов е включени в отделна глава в Закона за рибарството.

Г-н Котов благодари за направените коментари и подчерта, че до членовете на Комитета за наблюдение е изпратен пакетът с критерии, значително преди законовия срок за предоставяне на документи. Той обърна внимание, че изказванията в заседанието са от членове които не са спазили реда за функциониране на Комитета за наблюдение. Г-н Котов призова членовете на Комитета за наблюдение да спазват сроковете и задълженията си. Той припомни, че Управляващият орган е предоставил достатъчно време, за да се предоставят изложените по време на заседанието коментари, но при положени, че това не е изпълнено от страна на членовете като тяхно задължение работата се затруднява. Г-н Котов предложи, след като са изслушани всички предложения да бъдат добавени към критериите рамките на следващите няколко дни. Той предложи да се направи писмена процедура към членовете на Комитета за наблюдение да се финализира този набор от критерий. Г-н Котов подчерта, че подходът е значително закъснял и това ще доведе до още по-голямо закъснение на прилагането на подхода. Г-н Котов предостави думата на колегите от Европейската комисия.

Г-жа Димова съобщи, че няма коментари относно представения пакет. Тя подчерта, че дискусиата е била изчерпателна и ясна. Тя напомни, че за 2014 – 2020 година имаше

забавяне с избора на стратегии и не е добре това да се повтори още веднъж отново. Тя призова критериите да се финализират следващата седмица. Г-жа Димова благодари, че всички коментари, които са предоставени от Европейската комисия са включени във финалните текстове, които са гласувани на заседанието.

Доц. д-р Стратев продължи заседанието със следваща точка от дневния ред.

Точка 5

Представяне на Многогодишен национален стратегически план за аквакултурите в Република България (2021-2027)

Доц. д-р Стратев даде думата на г-н Стоимен Йочев за представяне на Многогодишен национален стратегически план за аквакултурите в Република България 2021-2027 (МНСПА).

Г-н Йочев подчерта, че ще е кратък и напомни, че част от присъстващите са участвали в приемането на МНСПА и предаде в сбит вид самия план, някои акценти и логиката на разработването на плана.

В първия раздел на МНСПА, са представени типовете обекти за аквакултури в България, които са два вида – сладководни и соленоводни, като основния вид са сладководните, които са от порядъка на пет пъти повече отколкото соленоводните, като соленоводните на практика са само от черноморска мида. Всички останали се събират ракообразни и водорасли. Годишната продукция по семейства доминиращ вид са шарановите. Следващите по численост са пъстървови, сомови, есетрови и всички останали се събират в 70 тона.

Г-н Йочев представи годишната продукция на биомаса от сладководни и морски аквакултури, като посочи в графиките дяловото разпределение на стопанствата в зависимост от количествата риба. От изложението стана ясно, че 13 % от стопанствата произвеждат 88 % от продукцията. През 2019 година от регистрираните близо 750 стопанства половината само са активни.

Той акцентира, че проблемът е нормативната уредба в областта на рибарството и е необходимо да се изчистят всички неактивни стопанства.

По типове стопанства в зависимост от производствените цели преобладават угоителен тип стопанства, като пълносистемните са много малко и стопанства за отглеждане на зарибителен материал почти липсват.

Г-н Йочев презентира средните годишни приходи от производство на риба и други водни организми в солени и в сладководни басейни, като изведе изводът, че през годините сладководните производители се развиват във възходяща линия с един лек спад около 2013 – 2014, докато соленоводната, тоест производството на черна мида, се развива много неравномерно и ту се увеличават ту намаляват.

Той разясни разделите в МНСПА: Състояние на околната среда, преглед на нормативната уредба в подсектор „Аквакултури“, анализ на образованието, обучението и научноизследователската дейност, достъпът до финансови средства.

Г-н Йочев обърна внимание на стратегически за България документ - Национална програма за рибарство и аквакултури, която съгласно чл. 4 от Закона за рибарство и аквакултури трябва да бъде разработена, но в момента липсва.

В МНСПА е направен анализ на изпълнението на предвидените мерки и дейности допринасящи за постигане на целите на четирите приоритетни области, както и количествените индикатори в три основни области – икономически, социални и екологични показатели. Направен е SWOT анализ, въз основа на който е изграден ПЕСТ

анализ, и са разработени четири типа стратегии, които отчитат различните комбинации на идентифицираните от SWOT анализа външни фактори. Разработени са предизвикателствата и проблемите пред сектор „Аквакултури“ в България, решения за устойчив растеж на аквакултурите. В МНСПА са изведени основните стратегически цели с отделни дейности: Развитие на устойчиви аквакултури, Екологосъобразни и щадящи експлоатацията на водните ресурси.

Той подчерта, че основна заслуга за изработването на МНСПА е на проф. Таня Хубенова и на проф. Ангел Зайков.

Доц. д-р Стратев благодари за презентацията и даде думата на **г-н Пашов**, който коментира, че спадовете в производството се дължали на някои дъждовни години и водоемите не са могли да изпуснат и съответно да се реализира рибата. Той похвали материала и подчерта че е необходимо да се направи оценка на Стратегиите за ВОМР, които ще бъдат по крайбрежието и аквакултурата, спрямо целите заложи в МНСПА, което ще покаже как се движи аквакултурата. Г-н Пашов коментира термина „активни стопанства“, както и „Аквакултури щадящи околната среда“.

Г-н Йочев от своя страна взе думата с уточнението, че МНСПА е изработен с участието на широк кръг заинтересовани страни и консултации с бранша, и водещото е изведената от ПЕСТ анализа консервативна стратегия – да се подпомагат производителите.

Точка 6

Представяне на извършените дейности по комуникация през 2023 г. по ПМДР – отчет на Годишен план за действие за 2023 г.

Точка 7

Представяне на Годишния план за действие в изпълнение на Националната комуникационна стратегия 2021-2027 г. за 2024 г. по ПМДРА

Точка 8

Представяне на извършените дейности по комуникация през 2023 г. по ПМДРА - отчет на Годишен план за действие за 2023 г.

Доц. д-р Стратев даде думата на г-жа Красимира Данкова за представяне на информацията по последните три точки от дневния ред.

Г-жа Данкова представи отчета за 2023 г. във връзка за изпълнените дейности по комуникация по Програмата за морско дело и рибарство 201-2020 – проведено е едно заседание на Комитета за наблюдение и четири писмени процедури. Изготвени са 6 PR материала, които са публикувани в „Медиапул“ за популяризиране на добри практики по ПМДР. Изработени са 1010 бр. рекламни материали, тематични подаръци на обща стойност почти 36 хил. лв. През отчетния период текущо се поддържа страницата програмата на Единния информационен портал с актуална информация по програмата. През отчетния период не е проведено Годишно информационно събитие по ПМДР. Общо изплатените средства по ПМДР за дейностите по комуникация за 2023 г. са на стойност 62 250 лв.

Г-жа Данкова продължи отчета на дейностите по видимост и комуникация за 2023 г. по Програмата за морско дело, рибарство и аквакултури 2021-2027. Проведен е семинар за 10 журналисти в гр. Стара Загора в периода 2-3 ноември 2023 г., включващо представяне на видовете дейности по програмата, както посещение на място на

изпълнение проекти в периода 2014-2020. Събитието и интервютата с Доц. д-р Стратев с г-н Котов бяха отразени в медиите, чиито представители са участниците в събитието. Проведени са три информационни дни с представена информация за условията за кандидатстване и бяха разгледани критериите за подбор на проекти по вид дейност Изграждане на капацитет и подготвителни действия в подкрепа на разработването и бъдещото изпълнение на стратегиите - 13 март в гр. София, 28 – 29 септември в гр. Варна и 2 и 3 октомври в гр. Русе. По програмата са изработени и две кратки видеа всеки по 90 секунди, както 6 кратки техни версии по 30". Изготвена е и визуална идентичност на ПМДРА - за реклама, за социални мрежи, за видео и за презентация. Изготвен е Стратегически маркетингов план за дейностите по видимост и комуникация, които ще се реализират в следващите години. Във финална фаза на изработка е Фейсбук страницата на програмата, както и изработка на анимираните клипове. Поддържа се секцията на ПМДРА в модул 2021-2027 на Единния информационен портал. Очаква в кратки срокове за всяка програма да бъде разработена отделна подстанция в обновената версия на портала. Изплатените дейности за видимост и комуникация през 2023 г. по ПМДРА е на стойност 34 620 лв..

Г-жа Данкова представи и Годишния план за действие за 2024 г. по ПМДРА. Той изготвен въз основа на идентифицираните комуникационни нужди - Информирание на широката общественост и потенциални бенефициенти за подкрепата от ЕС и ПМДРА, Повишаване на информираността и компетентността на бенефициентите с проекти по ПМДРА и Повишаване на информираността за ефекта от подкрепата от ЕС и осигуряване на публичност и прозрачност на изпълнението. Целеви групи и комуникационни дейности са - Широка общественост: информационна кампания – 1 бр. интернет страница, Facebook страница; Потенциални бенефициенти-информационни дни – от 2 до 4 бр., публикации на интернет страницата и във Facebook; Бенефициенти - обучения за избор на изпълнител за изпълнение на дейностите по проекти от 1 до 2 бр.; Медиатори - семинар за журналисти (инфлуенсъри) с посещение на проекти по ПМДР – 1 бр. Планът включва и комуникационни дейности за всички целеви групи - Излъчване на видео клипове за популяризиране на видовете дейности по ПМДРА; Публикуване и актуализиране на информацията за ПМДРА на Единния информационен портал и създаване на Facebook страница и поддържане на информацията; Изработване на рекламни материали: до 300 бр. Представянето завърши с видео на двата клипа по ПМДРА.

След презентациите, **г-жа Димова** приветства подготовката на Комуникационната стратегия на ПМДРА, Годишния комуникационен план и дейностите, извършени през 2023 г. и планирани за 2024 г. Тя похвали изготвените видеоклипове и насърчи УО да споделя своите информационни и комуникационни материали с Комисията. Г-жа Димова подчерта значението на информирането на обществеността за фондовете на ЕС и насърчи УО да се възползва от мрежата INFORM EU, както и от Представителството на Европейската комисията в България в усилията им да популяризират финансовата подкрепа на програмата в България.

Доц. д-р Стратев благодари и на всички членове на КН, както и на екипа на Управляващия орган за ползотворната работа и закри второто заседание на КН на ПМДРА.